Siyasi Etik ve Reel Politikte Son Güncel Yanlış!

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARAAĞAÇLI
G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, EBB Öğr. Üyesi.

1.Zihinsel Performansın Olaylara Bakışları

Küçük beyinler isimler, orta beyinler davranışlar ve büyük beyinler ise fikirler üzerine çaba sarfederler.

Bu otantik bakış; zamanın ruhunda isimler ve davranışlar yerine; bilgi, bulgu ve görüşlerin önem ve değerini anlatıyor.

Öyle ya, katkı alınıp ekmek yenilecek bilgiler, bulgular ve görüşler varken; kişilerle ve davranış kalıplarıyla ilgilenmek, boş beleş türden emek ve zaman yitimidir.

Bu satırlara, okurlara, emeğe ve zamana saygının gereği olarak; Türkiye Siyasi Coğrafyası'nda siyasi etik ve reel politik ikliminde yaşanan "son güncel yanlış" isim zikirsiz ama; etik kurallı olarak irdelenmektedir.

2.Genel Etikten, Siyasa Etiğe Geçiş

Etik veya ahlak felsefesi, doğru davranışlarda bulunmak, iyi bir insan olmak ve insani değerleri yaşama pratiğine alarak çalışma hayatında adaletli çalışmayı benimser. Siyaset etiği; insan haklarını korumak için: (1)bireysel ve toplumsal faydacılık, (2)şeffaflık ilkesi, (3)eşitlik, (4)ayrımcılık yapmama, (5)hesap verebilirlik, (6)öfke kontrolü ilkelerine göre hareket etmektir (Thompson, 2005).

Siyaset etiği; seçilmiş davranışları her bağlamda siyasi profesyonellik formasyonları içinde yapmayı gerektirir. "Dün başka bugün başka" kafasında olanların siyaset etik ikliminde nefes almaları zordur.

Etik kuralları içinde her davranım onları boğar ve büzer. Bu durumdan çıkış yolunu terki parti ve terki ortam olarak görürler.

Oysa bu tavrın, temelinde "kolaycılık" yatarken; "menfaatçilik ve fırsatçılık" yol arkadaşı olur.

Siyasi epistemoda; "oportünist" halleri içeren; fırsatçılık ya da çıkarcılık, olaylardan bencil avantajlar edinen politik seçilmiş davranışlardır.

Oportinist, ilkelere ve diğer bireylerin karşılaşacağı sonuçlara asgari önem verir.

Oportinist, öz ilgi yani kişisel çıkar alanlarına göre eylemler seçer ve harekete geçer.

3.Siyasada Bugün Daha Çok Etik Gereksinimi Bulunuyor!

- Siyasi etik eş deyişiyle, siyasi ahlaktır.
- Siyaset topluma hizmet bilimi olduğundan kamu etiği olarak da betimlenir.
- Siyasi etik, siyasi eylem ve siyasi temsilciler hakkında ahlaki yargılarda bulunma repertuvarıdır.

Toplum Cumhuriyetçi demokrasilerde seçtiklerinin ideolojik tutarlılık içinde hizmet etme yol, yordam ve politik uygulamalarına bakarken tam da bu "siyasi etik" mihenk taşına vurarak yargılarda bulunur.

Siyasi etiğin, temel değerleri ve beklentileri tarihsel olarak adalet ilkelerine dayanır.
Siyasi etiğin; "hem siyasa yapıcıların uyması beklenen değerlere" hem de toplumun ortak iyiliğine dayanma" zorunu vardır.

Yani, keyfe, yere, duruma, konuya, moda güzellemeyle bağlama ve kişiye göre siyasi etik değişmez.

Siyasi uygulamalar, bireysel ahlaki yargılarla oluşmaz. Çünkü; siyasetçiler, kendi algıladıkları ahlak tanımlarına göre "Makyevel kafalı" siyasi uygulamalar yapamazlar (Strauss, 2014).

Siyasi etik kişisel çıkarlara göre şekillenmez. Zira, siyasi etik, "siyasetçinin ahlakıdır. Akçeli, makamlı ve sermayeli işler siyasi etikle kişiye yarar sağlamaya yontulamaz.

4.Siyasi Etiğin Temelleri

Siyasi etik bilgi kolu; (1)Bireyselleştirici temeller ve (2)Bağlayıcı temeller üzerine kuruludur.

Bireyselleştirilmiş temeller; kişinin adaletli davranma ve eylemlerinde katkı ve zarar durumlarını içerir.

Bağlayıcı temeller; parti içi sadakat, saygı ve değerler iklimine uygunluktur (Thompson, 2017).

Siyasi uygulamalar ve aktörler hakkında değerlendirmeler, kişisel algılanan ahlak tanımlarına göre değil; etik/ahlak değerleri temelli yargılarla yapılmalıdır. Bu yapıldığında; siyasetçinin "kendi gibi davranması ve içinden geldiği gibi konuşması da olmaz, kimlikçi ötekileştirmeleri ise hiç eylemlerinde ve düşüncelerinde yer bulmaz (Karaağaçlı, 2025).

5.Söz Sonunda Siyasi Etik ve Reel Politik Lekelenme-me-lidir!
Siyaset yapıcılar, varolan sorunlarını önlemek ve gidermek için "sorumlu bir siyasi etik" davranışları göstermeleri gerekiyor. Bugün, teknik, teknolojik, ekonomik kültürel ve sosyolojik çok yönlü gelişmelerin uzantıları her zamankinden daha fazla etik davranmayı öngörüyor.

Reel politik değişkenler, siyasi etiği lekeleme-me-lidir.

Seçilmiş siyasetçinin oy aldığı yurttaşlara karşı oy hakkı sorumluluğu vardır.

Seçilmiş siyasetçinin kişisel tercihlerini seçildiği parti dışında başka bir partiye geçerek değiştirmesi, doğru değildir.

Şayet, çalışma ilkeleri, kuralları ve uygulamaları kendisini zorluyorsa, "kolaycı yolla rahat edeceği bir adres değişikliği yerine; hiç değilse "bağımsız kalması" hem seçmenlerine saygını hem de tüm yukarı satırlarda yer verilen "siyasi etik değerlere daha uygun olacaktır.

Hele zamanın ruhunda "hak, hukuk ve adalet" değişkenlerinin muhatap seçtiği bir bağlamda; "siyasi etik temelli kamu ahlakı daha da artan önem kazanmakta; kapsamlı bir siyasi etik yasası beklenmektedir.

Cumhuriyetçi Demokrasi'nin Kuruluşu ve GMK Atatürk ilkelerinden ayrılıp, "ne yapalım reel politik böyle (!)" zayıf ve fırsatçı gerekçeleriyle başka adresler arayanlar, bırakın siyasi markayı ve Türkiye ölçeğini gezegende hiç bulamazlar!

Kaynaklar

Karaağaçlı, M. (2025). **Gezegende Her Kimlik Kutsal ve Saygıya Değerdir.** http://www.mektepligazete.com. Köşe Yazıları. Mustafa Karaağaçlı. 20.03.2025.

Strauss, L.(2014). **Machiavelli Üzerine Düşünceler.** Chicago Üniversitesi Yayınları. ISBN 9780226230979.

Thompson, D. F. (2017). **"Demokratik Kirli Eller", Siyasi Etik ve Kamu Görevi.** Harvard University Press, s.11-39. ISBN 9780674686069

Thompson, D. F. (2005). "**Çoklu El Sorunu". Sorumluluğun Geri Kazanılması: Hükümet, İş Dünyası ve Sağlık Hizmetlerinde Etik.** Cambridge University Press. s.11–32 . ISBN 9780521547222

_____

Etiksel İlke

Burada yer verilen görüşlerden yapılan alıntılarda kaynak gösterilmesi etiksel olarak uygun olacaktır.

İletişim ve Erişimi

e-posta : mkara@gazi.edu.tr
Web (1) : w3.gazi.edu.tr/~mkara
Web (2) :https://avesis.gazi.edu.tr/mkara
ORCID:https://orcid.org/0000-0003-3488-1021

Süren Yayın Ortamları ve Portalları
Futbol-spor-yorum :www.yurtspor.com.yazarlar
Eğitim,sosyoloji,güncel:www.mektepligazete.com.köşeyazıları
Bilim-araştırma :www.mektepligazete.tebeşirbülten.com
Tüm yayınlar blogu :mustafakaragacli.blogspot.com

Bilişim Medyaları
Facebook (1): Kirizma
Facebook (2): Mustafa Karaağaçlı
X : M_Karaagacli_
İnstagram : mustafakaraagacli1
Youtube :AkademikAda